

ZAŁĄCZNIK 5

Pismo nr IN.III.41/262/963/08
Wojewódzkiego Urzędu Ochrony
Zabytków w Lublinie,
Delegatura w Zamościu

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW
w Lublinie
DELEGATURA W ZAMOŚCIU
ul. Staszica 29, 22-400 Zamość
tel./fax 638-59-71

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Oddział w Lublinie
ul. Ogrodowa 21
20-075 Lublin

Nasz znak: IN.III.41/ 262 / 363 /08

Zamość, dnia: 2008-08-04

Sprawa: opinia dotycząca wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi dla budowy obwodnicy miasta Tomaszów Lubelski w ciągu drogi ekspresowej S-17

W odpowiedzi na pismo z dnia 09-07-2008 r., znak: GDDKiA-O/LU-P-2-asz-4111/543/08, przekazane do załatwienia zgodnie z kompetencjami przez WUOZ w Lublinie (data wpływu do kancelarii WUOZ Delegatura w Zamościu: 24.07.2008 r.), w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej materiałów do wniosku o wydanie decyzji o lokalizacji drogi dla budowy obwodnicy miasta Tomaszów Lubelski w ciągu drogi ekspresowej S-17 (Warszawa) Zakręt – Lublin – Zamość – Hrebenne (Lwów), Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie Delegatura w Zamościu, po zapoznaniu się z przekazaną dokumentacją, opiniuje pozytywnie pod względem konserwatorskim przedmiotowy wniosek, z zastrzeżeniem uzupełnienia materiałów wyjściowych do wniosku o poniższe zapisy dotyczące ochrony zabytków archeologicznych.

Planowana budowa obwodnicy miasta Tomaszowa Lubelskiego w ciągu drogi ekspresowej S-17, przebiega przez obszary Archeologiczne Zdjęcie Polski nr: 94-90 i 95-90. W wyniku archeologicznej weryfikacji powierzchniowej, na planowanej trasie przebiegu inwestycji, przeprowadzonej w dniach od 26.04 2008 r. do 05.05.2008 r., zlokalizowano 15 stanowisk archeologicznych (Tabela 1), na których odkryto ruchome zabytki archeologiczne. Weryfikacyjne wykopaliskowe badania sondażowe wykonane w dniach od 02.07.2008 r. do 08.07.2008 r. na odkrytych stanowiskach, potwierdziły na 7 z nich występowanie nawarstwień kulturowych, obiektów ziemnych i ruchomych zabytków archeologicznych (Tabela 2), a 8 stanowisk wskazano do nadzoru archeologicznego (Tabela 3) - opracowanie dokumentacyjne: „Opracowanie naukowe archeologicznych badań powierzchniowych oraz sondaży wyprzedzających budowę obwodnicy Tomaszowa Lubelskiego w ciągu drogi krajowej nr 17” – autor opracowania mgr Mieczysław Bienia – Biała Podlaska 2008 r. Przedmiotowe badania wykonała firma „IZIS” Małgorzata Bienia, na zlecenie GDDKiA O/Lublin, w ramach wypełniania wymogów konserwatorskich ustalonych dla realizacji budowy obwodnicy Tomaszowa Lubelskiego

Przypominamy, że zabytki archeologiczne podlegają prawnej ochronie konserwatorskiej zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 3 i art. 7 pkt. 4, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a w związku z tym wszelkie zamierzenia inwestycyjne przy tych obiektach wymagają pozwolenia wcz. Wobec powyższego prace realizacyjne związane z budową obwodnicy drogowej należy prowadzić w sposób, który nie spowoduje zniszczenia nawarstwień kulturowych, obiektów ziemnych i zabytków ruchomych podlegających ochronie konserwatorskiej, co wiąże się z koniecznością uwzględnienia przedstawionych poniżej szczegółowych warunków konserwatorskich na etapie dalszych prac projektowych i realizacyjnych:

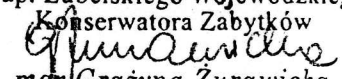
544/08
14.08.08

Mając na uwadze potencjalną możliwość odkrycia dalszych zabytków archeologicznych oraz ochronę rozpoznanych dotychczas stanowisk archeologicznych WUOZ Lublin Delegatura w Zamościu wskazuje na konieczność przeprowadzenia badań archeologicznych w następującym zakresie:

- Wykonanie wyprzedzających, przedinwestycyjnych, wykopaliskowych badań ratowniczych na znanych obecnie 7 stanowiskach archeologicznych (wg Tabeli 2), w pasie terenu zajęтым pod inwestycję:
 - 1) Tomaszów Lubelski st. 4, AZP 94-90/40 – do przebadania 23 ary
 - 2) Tomaszów Lubelski st. 12, AZP 94-90/80 - do przebadania 18 arów
 - 3) Tomaszów Lubelski st. 18, AZP 94-90/86 - do przebadania 40 arów
 - 4) Tomaszów Lubelski st. 19, AZP 94-90/87 - do przebadania 4 ary
 - 5) Łaszczówka st. 7, AZP 94-90/89 - do przebadania 20 arów
 - 6) Łaszczówka st. 8, AZP 95-90/57 - do przebadania 6 arów
 - 7) Jeziernia st. 5, AZP 95-90/58 - do przebadania 25 arów
- Przeprowadzenie szczegółowej weryfikacji powierzchniowej po odhumusowaniu terenu na obszarze 8 stanowisk archeologicznych wskazanych do objęcia nadzorem (wg Tabeli 3) oraz na całej trasie inwestycji i wykonaniu ratowniczych badań wykopaliskowych w przypadku odkrycia zabytków archeologicznych;
- Prowadzenie stałego nadzoru archeologicznego na wszystkich pracach ziemnych wykonywanych w ramach realizacji inwestycji, takich jak:
 - prace ziemne związane z budową pasa drogowego, a w szczególności odhumusowanie na trasie przebiegu drogi,
 - prace ziemne przy przebudowie lub budowie infrastruktury technicznej (instalacji wodociągowych, gazowych, energetycznych, telefonicznych, itp.),
 - prace ziemne związane z budową towarzyszących obiektów "inżynierskich" (wiadukty, mosty, estakady, przepusty, itp.);
- na całym obszarze objętym inwestycją, w przypadku stwierdzenia występowania nawarstwień kulturowych, obiektów archeologicznych, reliktyw historycznej zabudowy i zabytków ruchomych prace należy wstrzymać w celu przeprowadzenia ratowniczych badań wykopaliskowych, polegających na zadokumentowaniu odkryć i wyeksplorowaniu obiektów w całości.
- na przeprowadzenie badań archeologicznych należy uzyskać pozwolenia WKZ, zgodnie z art. 36 ust 1 pkt. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W załączeniu:

- plan przebiegu projektowanej obwodnicy z lokalizacją stanowisk archeologicznych w skali 1:10000
- plan przebiegu projektowanej obwodnicy z lokalizacją stanowisk archeologicznych w skali 1:2000
- tabela nr 1 z wykazem stanowisk odkrytych na trasie budowy obwodnicy
- tabela nr 2 z wykazem stanowisk przewidzianych do wyprzedzających badań wykopaliskowych
- tabela nr 3 z wykazem stanowisk do objęcia nadzorem archeologicznym i ponowną weryfikacją powierzchniową

Z up. Lubelskiego Wojewódzkiego
Konservatora Zabytków

mgr Grażyna Żurawicka
Kierownik Delegatury
w Zamościu.

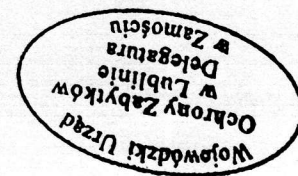
Otrzymują:

1. Adresat.

2. Biuro Usług Projektowych „DROGPROJEKT”, al. Spółdzielczości Pracy 34, 20-147 Lublin.

3. a/a.

5022/1

„IZIS”
Małgorzata BIENIA
21-500 Biała Podlaska
ul. Sidorska 39-43 m.27

**OPRACOWANIE NAUKOWE
ARCHEOLOGICZNYCH BADAŃ POWIERZCHNIOWYCH
ORAZ SONDAŻOWYCH**

**WYPRZEDZAJĄCYCH BUDOWĘ
OBWODNICY TOMASZOWA LUBELSKIEGO
W CIĄGU DROGI KRAJOWEJ NR S17**

**PRZEPROWADZONYCH
W DNIACH 26 KWIETNIA – 10 LIPCA 2008 ROKU**

Badania powierzchniowe i sondażowe
oraz ich opracowanie naukowe
wykonano na zlecenie i ze środków
finansowych:
**Generalnej Dyrekcji Dróg
Krajowych i Autostrad
Oddział w Lublinie
21-075 Lublin
ul. Ogrodowa 21**

autor opracowania:
mgr Mieczysław Bienia

W ich wyniku do wyprzedzających badań wykopaliskowych zakwalifikowano 4 stanowiska, a do ścisłych nadzorów archeologicznych 7 stanowisk.

Tab. 1. Obwodnica TOMASZOWA LUBELSKIEGO – wykaz stanowisk archeologicznych odkrytych podczas rozpoznawczych badań powierzchniowych.

l.p.	Miejscowość	nr AZP	funkcja	chronologia
1	Tomaszów Lubelski st.4	94-90/40	ślady osadnictwa	neolit – KPL, WEB
2	Tomaszów Lubelski st.10	94-90/78	nieokreślona ²	NO
3	Tomaszów Lubelski st.11	94-90/79	ślady osadnictwa	ON
4	Tomaszów Lubelski st.12	94-90/80	nieokreślona	NO
5	Tomaszów Lubelski st.13	94-90/81	nieokreślona	NO
6	Tomaszów Lubelski st.14	94-90/82	ślady osadnictwa	XV-XVII w.
7	Tomaszów Lubelski st.15	94-90/83	nieokreślona	NO
8	Tomaszów Lubelski st.16	94-90/84	nieokreślona	NO
9	Tomaszów Lubelski st.17	94-90/85	ślady osadnictwa	ON
10	Tomaszów Lubelski st.18	94-90/86	ślady osadnictwa	ON
11	Tomaszów Lubelski st.19	94-90/87	ślady osadnictwa	ON
12	Łaszczówka st.7	94-90/89	osada	k. łużycka, ON
13	Łaszczówka st.8	94-90/57	kurhan ?	NO
14	Jeziernia st.5	95-90/58	osada	WS, ON
15	Łaszczówka st.9	94-90/88	ślady osadnictwa	ON

Wykaz skrótów:

KPL – kultura pucharów lejkowatych,

WEB – wczesna epoka brązu,

² w przypadku natrafienia na całkowicie zarośnięte pole o interesującym położeniu, ekspozycji, na którym nie było możliwości przeprowadzenia prospekcji terenowej teren ten jako stanowisko domniemane kwalifikowaliśmy do rozpoznania sondazowego.

Tab. 2. Obwodnica Tomaszowa Lubelskiego – wykaz stanowisk archeologicznych przeznaczonych do badań wykopaliskowych.

l.p.	Miejscowość/ nr AZP	powierzchnia do badań	funkcja	chronologia
1	Tomaszów Lubelski st.4 AZP 94-90/40	23 ary	ślady osadnictwa	<u>KPL, WEB</u> ON
4	Tomaszów Lubelski st.12 AZP 94-90/80	18 arów	ślady osadnictwa	starożytność
10	Tomaszów Lubelski st.18 AZP 94-90/86	40 arów	osada	KPL, ON
11	Tomaszów Lubelski st.19 AZP 94-90/87	4 arów	osada	starożytność ON
12	Łaszczówka st.7 AZP 94-90/89	20 arów	osada	WEŻ, WŚ, ON
13	Łaszczówka st.8 AZP 95-90/57	6 arów	kurhan ?	nieokreślona
14	Jeziernia st.5 AZP 94-90/58	25 arów	osada	WŚ, ON

Oprócz tego na mapę nanieśliśmy obszary, na których, co prawda w trakcie prac sondazowych nie udało się odnaleźć śladów wcześniejszej bytności człowieka w postaci obiektów osadniczych, czy warstwy kulturowej, ale ukształtowanie terenu, czy bliskość ciek wodnego wskazują na możliwość zaistnienia takiego osadnictwa. Na tych odcinkach

Tab. 3. Obwodnica Tomaszowa Lubelskiego – wykaz stanowisk archeologicznych przeznaczonych do nadzorów.

l.p.	Miejscowość	nr AZP	funkcja	chronologia
2	Tomaszów Lub. st. 10	94-90/78	ślady osadnictwa	ON
5	Tomaszów Lub. st.13	94-90/81	ślady osadnictwa	ON
6	Tomaszów Lub. st.14	94-90/82	ślady osadnictwa	ON
7	Tomaszów Lub. st.15	94-90/83	ślady osadnictwa	ON
8	Tomaszów Lub. st.16	94-90/84	ślady osadnictwa	ON
9	Tomaszów Lub. st.17	94-90/85	ślady osadnictwa	ON
15	Łaszczówka st.9	94-90/88	ślady osadnictwa	ON